2026/855

16.4.2026 г.

РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2026/855 НА КОМИСИЯТА

от 14 април 2026 година

относно изисквания за оперативна съвместимост и недискриминационни и прозрачни процедури за достъп до данни, необходими за смяна на доставчика от страна на клиентите

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС ([1]), и по-специално член 24, параграф 2 от нея,

след консултация с Комитета по трансграничен пренос на електроенергия,

като има предвид, че:

(1) Директива (ЕС) 2019/944 предоставя на участниците на пазара инструменти за достъп и обмен на данни за безпроблемно преминаване на клиенти към друг доставчик и намалява до минимум пречките за такова преминаване, като същевременно гарантира, че потребителите запазват свободата си да избират своя доставчик на електроенергия. За тази цел държавите членки трябва да вземат предвид съответните налични стандарти, включително стандартите, които позволяват оперативна съвместимост на равнището на модела за данни и приложния слой. Освен това Директива (ЕС) 2019/944 подчертава значението на приемането на най-добри практики и създаването на стабилни системи за рационализиране на обмена на данни и повишаване на пазарната ефективност.

(2) С цел да се улесни оперативната съвместимост между държавите членки, да се повиши ефективността на обмена на данни, да се насърчи конкуренцията на пазара на електроенергия на дребно и да се намалят административните разходи за заинтересованите страни е необходимо да се определят изисквания за оперативна съвместимост и да се установят недискриминационни и прозрачни процедури за достъп до данни и обмен на данни в контекста на смяна на доставчика от страна на клиентите, в съответствие с член 24 от Директива (ЕС) 2019/944.

(3) В съответствие с член 23, параграф 1 от Директива (ЕС) 2019/944 и с цел да се гарантира, че крайните потребители могат да упражняват правото си свободно да избират доставчик по недискриминационен начин по отношение на разходите, усилията и времето, както е предвидено в член 4 от същата директива, настоящият регламент набляга върху данните, необходими на крайните клиенти, за да сменят доставчика си на електроенергия. Въпреки че смяната на доставчика може да включва и смяна на доставчика на услуги по агрегиране съгласно член 12 от Директива (ЕС) 2019/944 или на организатор на споделянето на енергия съгласно член 2, точка 5) от Директива (ЕС) 2024/1711 на Европейския парламент и на Съвета ([2]), настоящият регламент набляга върху смяната на доставчика на електроенергия.

(4) В допълнение към правилата за данните от измерването и данните за потреблението, определени в Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1162 на Комисията ([3]), настоящият регламент предоставя хармонизирана и изчерпателна рамка за достъп до данни и обмен на данни в контекста на смяната на доставчика от страна на клиенти, като се гарантира, че достъпът до данни и обменът на данни между участниците на пазара на електроенергия е навременен, опростен и сигурен. Административните пречки следва да бъдат намалени и да се насърчава по-активно участие на потребителите. Надлежно упълномощените доставчици следва да имат прозрачен и безпрепятствен достъп до данните от точките на отчитане.

([1]) ОВ L 158, , 14.6.2019 г., стр. 125, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj.

([2]) Директива (ЕС) 2024/1711 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за изменение на директиви (ЕС) 2018/2001 и (ЕС) 2019/944 по отношение на подобряването на структурата на пазара на електроенергия в Съюза (ОВ L, 2024/1711, 26.6.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj).

([3]) Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1162 на Комисията от 6 юни 2023 г. относно изисквания за оперативна съвместимост и недискриминационни и прозрачни процедури за достъп до данни от измерването и данни за потреблението (ОВ L 154, 15.6.2023 г., стр. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1162/oj).

(5) За да се даде възможност за национално адаптиране с оглед нуждите на държавите членки, следва да се създаде технологично неутрален „еталонен модел“. Моделът следва да определя общи правила и процедури за целия Съюз, като се концентрира върху трите горни нива на оперативна съвместимост, признати в отрасловата практика: стопански, функционален и информационен слой. Той не следва да бъде свързан с конкретни подробности относно изпълнението, а следва да отразява, доколкото е възможно, определенията и терминологията, взети от съответните стандарти и европейски инициативи, като например хармонизирания модел за ролите на пазара на електроенергия ([4]) и общия модел за информацията на Международната електротехническа комисия ([5]). Чрез стандартизиране на работните процеси в целия Съюз, еталонният модел следва да улесни безпроблемния и ефективен обмен на данни, подкрепяйки по-широките цели за прозрачност, конкуренция и оправомощаване на потребителите на пазара на електроенергия на дребно.

(6) Еталонният модел следва да включва работни процеси за конкретни услуги и процеси, основани на минимален набор от изисквания, предназначени да гарантират правилното функциониране на дадена процедура, като същевременно осигуряват гъвкавост за адаптиране към националните особености. Поради това той следва да включва три основни компонента: i) „модел за ролите“ с набор от роли, отговорности и техните взаимодействия, ii) „модел за информацията“, който съдържа информационни обекти, техните атрибути и връзките между тях, и iii) „процедурен модел“, в който подробно се описват процедурните стъпки.

(7) Успешното прилагане на този регламент зависи от това държавите членки да прилагат този еталонен модел, като гарантират, че участниците на пазара споделят ясно и взаимно разбиране за ролите, отговорностите, модела за информацията и процедурите за достъп до данни и обмен на данни. В същото време прилагането на еталонния модел предоставя на държавите членки гъвкавост да адаптират комуникационните и компонентните слоеве към своите национални особености и практики, като същевременно се запазва съгласуваността в основните процеси в целия Съюз. Този подход е в съответствие с член 3, параграф 4 от Директива (ЕС) 2019/944, който изисква прозрачни и недискриминационни правила за процесите на смяна на доставчика, като се гарантира зачитане на правата на клиентите, независимо от специфичните разпоредби на държавите членки.

(8) В настоящия регламент се описват ролите и отговорностите на участниците на пазара при обмена на информация съгласно еталонния модел, включително ролите и отговорностите на новия и предишния доставчик, както и отговорностите, свързани със смяната на доставчика, на администратора на точките на измерване, или на упълномощения субект, когато държавите членки са предвидили такъв. Участниците на пазара, които обменят информация съгласно специфичните процедури, установени в настоящия регламент, следва да могат да поемат поотделно или съвместно ролите и отговорностите, които им се възлагат съгласно еталонния модел, както и да могат да изпълняват повече от една роля, когато е необходимо. Следователно е необходимо да се уточнят ролите и отговорностите на участниците на пазара при обмена на информация съгласно еталонния модел, включително тези на новия и предишния доставчик на електроенергия, както и отговорностите, свързани със смяната на доставчика, на администратора на точките на измерване или на упълномощения субект, когато държавите членки са предвидили такъв.

(9) С цел да се гарантира безпроблемното прилагане на настоящия регламент участниците на пазара следва да имат възможност да изпитват своите продукти и процедури преди внедряването им. Администраторите на точките за измерване или упълномощените субекти, когато държавите членки са предвидили такива, следва да предоставят на участниците на пазара достъп до съоръжения за изпитване, когато това е възможно, за да спомогнат за свеждане до минимум на техническите предизвикателства и за прецизирането на операциите.

(10) С цел да се постигне безпроблемно прилагане на еталонния модел за смяна на доставчика на електроенергия от страна на клиентите следва да се определят процедурни стъпки. Поради това еталонният модел включва набор от процедури за достъп до данни и необходимия обмен на информация между ролите, изпълнявани от участниците на пазара в този конкретен контекст, и съответните набори от информация. За да се отговори на конкретни изисквания за прилагане, следва да бъде възможно комбинирането или прилагането на процедурните стъпки в различна последователност на национално равнище.

([4]) HEMRM — Harmonised Role Model (for the Electricity Market) (Хармонизиран модел за ролите (за пазара на електроенергия) https://www.entsoe.eu/data/cim/role-models/.

([5]) ОМИ — общ модел за информацията, https://www.iec.ch/homepage.

(11) С цел да се осигури съгласуваност с разпоредбите на член 12, параграф 1 от Директива (ЕС) 2019/944 и да се подобри прозрачността, да се овластят потребителите да правят навременен информиран избор и да се насърчи конкуренцията в търговията на дребно, като се даде възможност на доставчиците на електроенергия да привличат по-ефективно клиенти с конкурентни оферти, техническият процес на смяна на доставчика на електроенергия следва да бъде установен в съответствие с разпоредбите на посочения член. Този процес включва регистриране на нов доставчик в точка на измерване или отчитане, при пазарния оператор или при упълномощения субект, когато държавите членки са предвидили такъв, и трябва да завърши до края на 2026 г. в рамките на 24 часа във всеки работен ден.

(12) С цел да се осигури безпроблемен технически процес на смяна на доставчика на електроенергия рамката за смяната следва да включва автоматизация за ускоряване на операциите, да гарантира оперативна съвместимост за безпроблемен и сигурен обмен на данни и да поддържа надеждна сигурност на данните за защита на чувствителната информация. Освен това, за да се гарантира стабилността на електроенергийната мрежа, минимални смущения и безпроблемно функциониране за всички заинтересовани страни, е необходимо всички участници на пазара да си сътрудничат тясно, включително тези, които са пряко засегнати, като например страните, които придобиват или губят отговорност за точката на отчитане като пряк резултат от смяна или от отмяна на смяната, както и тези, които имат право да бъдат информирани за промените.

(13) С цел да се подкрепи по-широкото овластяване на потребителите чрез улесняване на ефективни и прозрачни процеси на смяна на доставчика, било то индивидуално или колективно, да се даде възможност на крайните клиенти да имат достъп до конкурентни оферти, като същевременно се гарантира силна защита, без регулаторни или административни пречки, и да се осигури съответствие с правото на битовите потребители да участват в колективни схеми за смяна на доставчик съгласно член 12, параграф 5 от Директива (ЕС) 2019/944, еталонният модел за смяна на доставчика на електроенергия не само следва да обхваща процеса на индивидуална смяна на доставчика от крайния клиент в една точка за отчитане, но процедурите му трябва да бъдат разработени така, че да могат да бъдат приспособени към колективните схеми за смяна на доставчика. Следва да бъде възможно прилагането и повтарянето на въпросните процедури за всеки участник и свързаните с него точки на отчитане и измерване, като се гарантира съвместимост с инициативите за колективна смяна на доставчика. Този тип смяна поражда проблеми, особено когато голям брой потребители сменят доставчика си едновременно. За да се предотвратят закъснения или смущения в услугата, доставчиците трябва да бъдат подготвени да управляват ефективно и точно увеличеното търсене. Това налага спазването на ясни технически правила и процедури, следването на добре определени стъпки, както е описано в еталонния модел, въведен с настоящия регламент, и интегрирането на автоматизацията в тези оперативни процеси. Такива мерки са от ключово значение за постигане на готовност от страна на доставчиците, за осигуряване на безпроблемен процес, за поддържане на доверието на потребителите и за подкрепа на пазарната конкуренция.

(14) Правилата за защита на потребителите са приложими на всички етапи от процеса на смяна, описани в настоящия регламент. Крайните клиенти може да сключват различни видове договори за доставка на електроенергия — например договори на място или от разстояние — по различни начини, в съответствие с приложимото право на Съюза и националното договорно право. Освен това, като част от защитата на потребителите, крайните клиенти могат да упражнят правото си да променят решението си и да се откажат от новия договор за доставка в рамките на разрешения срок за отказ, определен на национално равнище, в съответствие с приложимите правила на Съюза за защита на потребителите, включително Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([6]) и съответните насоки за прилагането ѝ ([7]).

(15) На държавите членки следва да се даде възможност за гъвкавост да комбинират или пренареждат процедурните стъпки на общия еталонен модел, който се прилага на национално равнище. Освен това, следва да им се даде гъвкавост по отношение на слоевете за комуникация и оперативна съвместимост на компонентите, които не са предвидени в еталонния модел. С цел обаче да се предотврати тази гъвкавост да създаде трудности за доставчиците и другите заинтересовани страни при разбирането на начина, по който еталонният модел се прилага в държавите членки, което би могло да възпрепятства навлизането на пазара, следва да се поддържа общо хранилище на националните практики. Това хранилище следва да се основава на хранилището, разработено за достъп до данни от измерването и за потреблението съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1162. В това публично достъпно хранилище следва да се документира начинът, по който всяка държава членка прилага еталонния модел, което ще повиши прозрачността и ще подкрепи недискриминационните процедури. Хранилището следва да допринесе за намаляване на препятствията за новите участници на пазара чрез повишаване на осведомеността и яснотата относно приложимите правила. Освен това то следва да дава възможност на заинтересованите страни да сравняват националните разпоредби, да установяват сходства и различия и да улеснява обмена на най-добри практики, което в крайна сметка ще подобри оперативната съвместимост в целия Съюз.

([6]) Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj).

([7]) Съобщение на Комисията — Насоки за тълкуване и прилагане на Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно правата на потребителите (ОВ C 525, 29.12.2021 г., стр. 1).

(16) С цел да се допринесе за хармонизираното прилагане на Директива (ЕС) 2019/944 и да се насърчи по-добрата оперативна съвместимост в целия Съюз Европейската мрежа на операторите на преносни системи за електроенергия („ЕМОПС за електроенергия“) и Организацията на операторите на разпределителни системи в ЕС („ООРСЕС“) следва да бъдат натоварени с разработването, публикуването и актуализирането на насоки за докладване на националните практики, действайки единствено в техническо и консултативно качество.

(17) ЕМОПС за електроенергия и ООРСЕС следва да събират докладите, които следва да бъдат подадени от компетентните органи или субекти, назначени от държавите членки, и да ги правят обществено достъпни чрез съществуващото хранилище, създадено съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1162. Тази роля се ограничава до техническа координация и прозрачност и не предполага, нито предоставя изпълнителни или правоприлагащи правомощия, нито отговорност за получаване, превод или валидиране на националните доклади за прилагането на еталонния модел. Държавите членки продължават да отговарят за прилагането и изпълнението на настоящия регламент в рамките на своята юрисдикция, а Комисията запазва надзора на равнището на Съюза. Държавите членки следва да назначат компетентен орган или друг субект, който да отговаря за изготвянето и подаването на докладите директно на ЕМОПС за електроенергия и ООРСЕС. Тези договорености следва да бъдат ясно оповестени и включени в националната рамка за изпълнение, като се гарантира прозрачност и достъпност.

(18) Администраторите на точки за измерване или упълномощените субекти, когато държавите членки са предвидили такива, и настоящите доставчици на електроенергия следва да могат да се доверяват на декларираната самоличност на клиента при обмена на данни по време на процеса на смяна на доставчика. Следователно новите доставчици на електроенергия трябва да идентифицират по подходящ начин крайните клиенти. За тази цел и за да се намали рискът от измами и кражба на самоличност, доставчиците на електроенергия следва да разчитат на решения, които ефективно проверяват самоличността на крайния клиент, за предпочитане като използват най-малко два фактора за удостоверяване на автентичността, като например европейските портфейли за цифрова самоличност, предоставени в съответствие с Европейската рамка за цифрова самоличност, установена с Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета ([8]).

(19) В рамките на процедурите, описани в еталонния модел, въведен с настоящия регламент, участниците на пазара получават и обработват данни. Обработката на лични данни, включително данни за идентифициране на клиенти, обменяни съгласно процедурите, определени в настоящия регламент, трябва да бъде в съответствие с приложимото законодателство за защита на данните, по-специално Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ([9]), като се гарантира защитата на личните данни по време на целия процес на смяна на доставчика. Освен това, когато интелигентните измервателни уреди се класифицират като крайно оборудване, трябва да се прилагат и разпоредбите на Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([10]) относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните съобщения. Съответните отговарящи на условията лица следва да спазват надлежно задълженията си, произтичащи от посочената директива, включително член 5, параграф 3.

(20) В съответствие с член 42, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета ([11]) беше проведена консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните, който представи становище на 12 юни 2025 г.

([8]) Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj).

([9]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([10]) Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации) (ОВ L 201, 31.7.2002 г., стр. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj).

([11]) Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

(21) С настоящия регламент се въвеждат обвързващи изисквания за трансевропейските цифрови обществени услуги по смисъла на Регламент (ЕС) 2024/903 на Европейския парламент и на Съвета ([12]). Съответно беше извършена оценка на оперативната съвместимост и изготвеният в резултат на това доклад бе публикуван на портала „Оперативно съвместима Европа“,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ПРЕДМЕТ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет

1. С настоящия регламент се определят изисквания за оперативна съвместимост и правила за недискриминационни и прозрачни процедури за достъп до данни и обмен на данни, необходими за смяна на доставчика от страна на клиентите, на пазара за електроенергия. В него се определя и техническият процес на смяна на доставчика на електроенергия, който, в съответствие с член 12, параграф 1 от Директива (ЕС) 2019/944, но не по-късно от 2026 г., не трябва да отнема повече от 24 часа и да е възможен във всеки работен ден. В настоящия регламент също така се определят недискриминационни и прозрачни процедури за достъп до данни, които изискват докладване и публикуване на националните практики за прилагане на еталонния модел.

2. За да се гарантира прилагането на изискванията за оперативна съвместимост, посочени в параграф 1, с настоящия регламент се установява еталонен модел за данните, необходими за процеса на смяна на доставчика от крайния клиент, в който се определят правилата и процедурите, които дават възможност за оперативна съвместимост. В еталонния модел са изброени и заинтересованите участници на пазара на електроенергия, както и техните индивидуални или съвместни роли и отговорности.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1) „доставчик на електроенергия“ или „доставчик“ означава участник на пазара, който се занимава с електроснабдяване;

2) „доставка“ означава доставка съгласно определението в член 2, точка 12 от Директива (ЕС) 2019/944;

3) „еталонен модел“ означава еталонен модел съгласно определението в член 2, точка 1 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1162;

4) „краен клиент“ означава краен клиент съгласно определението в член 2, точка 3 от Директива (ЕС) 2019/944;

5) „точка на измерване“ означава физическо място, в което се измерва или изчислява черпенето или подаването на количества електроенергия;

6) „администратор на точките на измерване“ означава администратор на точките на измерване съгласно определението в член 2, точка 12 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1162;

7) „удостоверяване на автентичността“ означава удостоверяване на автентичността съгласно определението в член 2, точка 16 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1162;

8) „точка на отчитане“ означава точка на измерване или виртуална точка на измерване, за която отговаря отговарящо за баланса лице, в която енергията се подава от доставчик на енергия, в която се извършва финансовото уреждане и в която може да се осъществи смяна на доставчика на енергия;

([12]) Регламент (ЕС) 2024/903 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2024 г. за определяне на мерки за високо ниво на оперативна съвместимост на публичния сектор в целия Съюз (Акт за оперативно съвместима Европа) (ОВ L, 2024/903, 22.3.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/903/oj).

9) „отговарящо за баланса лице“ означава отговарящо за баланса лице съгласно определението в член 2, точка 14 от Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета ([13]);

10) „разрешение“ означава разрешение съгласно определението в член 2, точка 8 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1162;

11) „договор за доставка на електроенергия“ означава договор за доставка на електроенергия, но не включва електроенергийни деривати по смисъла на член 2, точка 13 от Директива (ЕС) 2019/944;

12) „администратор на данните от измервателните уреди“ означава администратор на данните от измервателните уреди съгласно определението в член 2, точка 7 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1162;

13) „правоимаща страна“ означава участник на пазара, който трябва да бъде информиран за промени, направени в регистъра на точките на измерване от администратора на точките на измерване или от упълномощения субект, когато държавите членки са предвидили такъв, в резултат на процедура на пазара на дребно или на отмяна на тази процедура;

14) „засегната страна“ означава участник на пазара, който придобива или губи отговорност за съответната точка на отчитане като пряк резултат от процедура на пазара на дребно или отмяната на тази процедура;

15) „администратор на разрешенията“ означава администратор на разрешенията съгласно определението в член 2, точка 10 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1162;

16) „бъдещ доставчик“ означава доставчик, който вече е регистриран в регистъра на точките на измерване за точка на отчитане за определен бъдещ период.

ГЛАВА II

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОПЕРАТИВНА СЪВМЕСТИМОСТ И НЕДИСКРИМИНАЦИОННИ И ПРОЗРАЧНИ ПРОЦЕДУРИ ОТНОСНО ДОСТЪПА ДО ДАННИ, НЕОБХОДИМИ ЗА СМЯНА НА ДОСТАВЧИКА ОТ СТРАНА НА КЛИЕНТИТЕ

РАЗДЕЛ 1

Изисквания за оперативна съвместимост — еталонен модел

Член 3

Прилагане на еталонния модел

Предприятията за електроенергия на пазара на дребно на електроенергия прилагат разпоредбите, определени в настоящата глава, и еталонния модел, определен в приложението.

Член 4

Еталонен модел и информация за организацията на пазара

1. Държавите членки осигуряват докладването на националните практики относно прилагането на изискванията за оперативна съвместимост и процедурите за достъп до данни, необходими за смяна на доставчика от страна на крайни клиенти, в съответствие с член 9, и гарантират, че тези практики са в съответствие със задълженията, определени в настоящия регламент.

2. Държавите членки осигуряват лесен достъп на всички участници на пазара и на крайните клиенти до информацията за организацията на националния пазар по отношение на конкретните роли и отговорности, посочени в таблица I от приложението.

3. Информацията, посочена в параграф 2, включва идентифициране на страните, които действат на националния пазар като нов доставчик на електроенергия, предишния доставчик и администратора на точките на измерване.

([13]) Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно вътрешния пазар на електроенергия (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 54, ELI: : http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj).

4. Държавите членки могат, когато е целесъобразно, да възложат някои или всички отговорности на администратора на точките на измерване, свързани със смяната на доставчика от страна на клиенти, на субект, различен от определения да изпълнява тази роля съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1162, при условие че такива договорености са ясно посочени в националното картографиране на ролите в съответствие с член 9 от настоящия регламент.

Член 5

Отговорности на новия доставчик на електроенергия

Новият доставчик на електроенергия:

а) проверява самоличността на крайния клиент, който иска смяна на доставчика;

б) установява точката или точките на отчитане, свързани с искането, регистрирани на крайния клиент;

в) гарантира, че отговарящото за баланса лице поема отговорността за баланса на установената точка или точки на отчитане в началото на доставката;

г) получава разрешение от крайния клиент да извърши подготвителните дейности, необходими за сключване на договор за доставка на електроенергия с него;

д) подава искане за регистрация до администратора на точките на измерване или до упълномощения субект, когато държавите членки са предвидили такъв, за да бъде регистриран като нов доставчик за съответната точка или точки на отчитане на датата, договорена и посочена в новия договор за доставка с крайния клиент;

е) получава данни за измерването от администратора на данните от измервателните уреди в началото на доставката, за да се гарантира точното фактуриране;

ж) без да се засяга договорното право, подава искане до администратора на точките на измерване или до упълномощения субект, когато държавите членки са предвидили такъв, да отмени всякаква текуща процедура по смяна на доставчика в случаите, когато крайният клиент отмени новия договор за доставка с въпросния доставчик.

Член 6

Отговорности на предишния доставчик на електроенергия

Предишният доставчик предоставя на крайния клиент окончателна изравнителна сметка в съответствие с член 10, параграф 12 от Директива (ЕС) 2019/944 и получава данни от измерването от администратора на данни от измервателните уреди, за да се гарантира точното фактуриране след като доставките му до точката или точките на отчитане са приключили.

Член 7

Отговорности на администратора на точките на измерване или на упълномощения субект за смяна на доставчика от страна на клиенти

1. Администраторът на точките на измерване или упълномощеният субект, на когото са възложени специални отговорности, свързани със смяната на доставчика, когато държавите членки са предвидили такъв, без неоправдано забавяне:

а) предоставя на разположение по недискриминационен начин на новия доставчик, по негово искане и с разрешението на крайния клиент, характеристиките на съответната точка или точки на отчитане, чрез онлайн интерфейс или чрез друг подходящ интерфейс;

б) обработва валидираното искане за смяна на доставчика от страна на крайния клиент, подадено от новия доставчик;

в) уведомява правоимащите страни и засегнатите страни за всякакви промени на доставчика и отговарящото за баланса лице, определени за съответната точка или точки на отчитане.

2. Администраторите на точки на измерване или упълномощените субекти, когато държавите членки са предвидили такива, предоставят на доставчиците достъп до съоръжения за изпитване, така че те да могат да изпитват съвместимостта на своите системи със системите на администраторите на точки на измерване или упълномощените субекти, когато държавите членки са предвидили такива, като прилагат процедурите, определени в настоящия регламент. Съоръжението за изпитване се предоставя на разположение преди внедряването на процедурите и по време на тяхното изпълнение.

Член 8

Изисквания за оперативна съвместимост и процедури за достъп до данни и обмен на данни, необходими за смяна на доставчика от страна на клиентите

Държавите членки прилагат процедури 1 и 2, посочени в приложението, за достъп до данни и обмен на данни, необходими за процеса на смяна на доставчика от страна на клиентите.

РАЗДЕЛ 2

Прозрачни и недискриминационни процедури за достъп до данни и обмен на данни

Член 9

Докладване на националните практики

1. За целите на докладването на националните практики относно прилагането на еталонния модел държавите членки:

а) назначават компетентен орган или друг субект, който да изпълнява задълженията за докладване, посочени в настоящия член. Мандатът и условията за назначаването му се посочват подробно в националната рамка за изпълнение и се съобщават на Комисията;

б) изискват от назначения орган или субект да изготви и поддържа актуална подробна карта на националните практики, която включва изчерпателно описание и обяснение на начина, по който се изпълняват процедурните стъпки, посочени в таблици III.1 и III.2 от приложението. В тази карта следва да се посочат всички комбинирани стъпки и последователността, в която да се изпълняват;

в) гарантират, че картата на националните практики, посочена в буква б), се представя от назначения орган или субект на ЕМОПС за електроенергия и ООРСЕС, които я публикуват в обществено достъпно хранилище, както е посочено в член 10.

2. Докладването на националните практики включва информация относно внедряването на национално равнище на еталонния модел, включително различните роли, обмена на информация и процедурите.

3. Докладването на националните практики е в съответствие с насоките, разработени от ЕМОПС за електроенергия и ООРСЕС, посочени в член 11.

4. Компетентният орган или друг субект, назначен в съответствие с параграф 1, буква а), предоставя доклада за националните практики на ЕМОПС за електроенергия и ООРСЕС и гарантира, че Комисията е надлежно информирана не по-късно от 1 юли 2027 г.

Член 10

Задачи в рамките на сътрудничеството между ООРСЕС и ЕМОПС за електроенергия във връзка с прозрачността на данните

1. За целите на сътрудничеството си в областта на прозрачността на данните ЕМОПС за електроенергия и ООРСЕС изпълняват следните задачи:

а) разработват и публикуват насоките за подпомагане на държавите членки при докладването на националните практики, както е посочено в член 11;

б) събират докладите за националните практики, предоставени от компетентните органи или субектите, назначени от държавите членки, относно прилагането на еталонния модел в съответствие с член 9;

в) публикуват и актуализират докладите за националните практики в обществено достъпно хранилище, като разширяват хранилището, създадено за достъп до данни от измерването и данни за потреблението съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1162.

2. ЕМОПС за електроенергия и ООРСЕС също така съдействат на Комисията в съответствие с член 11 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1162 за следенето на прилагането на еталонния модел, установен с настоящия регламент, като отчитат по-нататъшното развитие в резултат на промени в регулаторната уредба, пазара или технологиите.

Член 11

Насоки за докладване на националните практики

Не по-късно от 1 юли 2026 г. ЕМОПС за електроенергия и ООРСЕС разработват и публикуват насоки за докладване на националните практики за смяна на доставчика от страна на клиентите. Тези насоки се обявяват публично, като се гарантира достъпност и прозрачност на всички заинтересовани страни.

ГЛАВА III

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 12

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 3 се прилага от 31 декември 2026 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 14 април 2026 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN

ПРИЛОЖЕНИЕ

Еталонен модел за процеса на смяна на доставчика от страна на клиентите

Еталонният модел за процеса на смяна на доставчика от страна на клиентите, т.е. смяната на доставчик, се състои от набор от еталонни процедури за достъп до данни и относно необходимия обмен на информация между различните роли, изпълнявани от участниците на пазара.

Таблиците в настоящото приложение отразяват набора от информация, който съставлява еталонния модел. Процедурните стъпки, определени в настоящото приложение, могат да се комбинират или да се извършват в различен ред, когато се прилагат на национално равнище.

Таблица I съдържа информация за структурата и обстановката на националния пазар и служи като ценен източник за доставчиците на електроенергия, които желаят да установят дейност на територията на дадена държава членка и да предлагат услуги на крайни клиенти в тази държава членка.

В таблица I е изброена и информацията, необходима на крайните клиенти, за да могат да изберат нов доставчик, и на доставчиците на електроенергия, за да се регистрират, да се включат или да създадат необходимата инфраструктура, за да участват в процедурите, описани в таблица III. Тези процедури улесняват също така комуникацията и обмена на информация със съответните участници на пазара, които заемат ролите и поемат отговорностите, посочени в таблица II.

Таблица I и таблица II от настоящото приложение следва да се разглеждат заедно с таблица I „Обща информация за обстановката в държавите членки“ и таблица II „Роли“, изложени в приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1162.

Таблица I

Допълнителна обща информация за обстановката в държавите членки, свързана със смяната на доставчика от страна на клиентите (допълнение към таблица I от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1162)

Идентификатор	Наименование	Описание	
I-s1	Информация за субекта, публикуващ списък на активните доставчици на електроенергия, които осъществяват дейност в държавата членка	Наименование на субекта, който предоставя информацията за обществено ползване	Наименование на организацията, която отговаря за регистрирането и публикуването на информация за активните доставчици на електроенергия в публично достъпен регистър в държавата членка.
		Уебсайт	Ако е приложимо, хипервръзка към уебсайта, който се използва за публикуване на информация за активните доставчици на електроенергия в държавата членка.
		Официални данни за връзка	Наименование на организацията, която отговаря за регистрирането и публикуването на информация за активните доставчици на електроенергия в държавата членка.
I-s2	Информация за активните доставчици на електроенергия в държавата членка	Хипервръзка към уебсайт или документ, който се публикува на национално равнище и се актуализира, и който съдържа тази информация, включително наименование на доставчиците на електроенергия, техния идентификационен код (например идентификационен код на правния субект (LEI), европейски код за номериране на изделията (EAN) и официални данни за контакт.	
I-s3	Информация за субекта, публикуващ списък на активните отговарящи за баланса лица в държавата членка	Наименование	Наименование на организацията, която отговаря за регистрирането и публикуването на информация за активните отговарящи за баланса лица в публично достъпен регистър в държавата членка.
		Уебсайт	Ако е приложимо, хипервръзка към уебсайта, който се използва за публикуване на информация за активните отговарящи за баланса лица в държавата членка.

Идентификатор	Наименование	Описание	
		Официални данни за връзка	Данни за връзка със субекта, който отговаря за регистрирането и публикуването на информация за активните отговарящи за баланса лица в държавата членка.
I-s4	Информация за отговарящите за баланса лица в държавата членка	Хипервръзка към уебсайт или документ, който се публикува на национално равнище и се актуализира, и който съдържа тази информация, включително наименование на отговарящите за баланса лица, техния идентификационен код (например европейски идентификационен код на правния субект (EUEI), европейски код за номериране на изделията (EAN)) и официални данни за връзка.	

Таблица II

Допълнителни роли и участници на пазара, свързани със смяната на доставчик от страна на клиентите (допълнение към таблица II от приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1162)

	Наименование	Вид	Описание
Роли	Отговарящо за баланса лице	Предприятие	По смисъла на определението в член 2, точка 14 от Регламент (ЕС) 2019/943. „Отговарящо за баланса лице“ означава участник на пазара или негов избран представител, който отговаря за дисбалансите му на пазара на електроенергия.
	Доставчик на електроенергия или доставчик	Предприятие	По смисъла на определението в член 2, точка 1 от настоящия регламент.
Други участници на пазара ([1])|	Засегната страна	Предприятие	По смисъла на определението в член 2, точка 14 от настоящия регламент. Този участник на пазара придобива или губи отговорност за съответната точка на отчитане като пряк резултат от процеса на смяна на доставчика или отмяната на този процес. *Забележка*: „засегнати страни“ включва настоящия и новия доставчик на електроенергия, отговарящото за баланса лице, администратора на данните от измервателните уреди и доставчика на достъп до електроенергийната мрежа.
	Правоимаща страна	Предприятие	По смисъла на определението в член 2, точка 13 от настоящия регламент. Този участник на пазара следва да бъде информиран за промените, внесени в регистъра на точките на измерване от администратора на точките на измерване или от упълномощения субект, когато държавите членки са предвидили такъв, в резултат на процеса на смяна на доставчика или отмяната на този процес. *Забележка*: „правоимащи страни“ включват доставчика на агрегирани данни от измервателните уреди, доставчика на услуги за гъвкавост, регистъра на гаранциите за произход от възобновяеми енергийни източници и управителя на зоната за контрол.

([1]) Участниците на пазара, изброени в тази таблица, са отговарящи на условията лица съгласно определението в член 2, точка 6 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1162, които извършват конкретна услуга за точката на отчитане и участват в изпълнението на процедурите, посочени в таблица III, и засегнати от тях. Всяко отговарящо на условията лице поема пълна отговорност за изпълнението на възложените му задължения.

Всички роли, класифицирани като „Предприятие“, трябва да работят по сигурен, удостоверен начин и чрез надеждни канали за комуникация. Поради това конкретните стъпки за удостоверяване на автентичността, използвани за такъв обмен на съобщения, не са подробно описани в процедурите, изложени в таблица III, а вместо това се считат за съществени предварителни условия. Това важи както за процедурата *„смяна на доставчик“*, така и за процедурата *„отмяна на смяната на доставчик“*. Например при *„смяна на доставчик“*, веднага след като крайният клиент поиска смяна на доставчика новият доставчик трябва да удостовери и потвърди данните за самоличност на клиента. За да се намалят рисковете от измама и кражба на самоличност, доставчиците на електроенергия следва да разчитат на решения, които за предпочитане използват най-малко два фактора за удостоверяване на автентичността, за да проверят ефективно самоличността на клиента. В този контекст доставчикът на услуги за идентификация може да предлага услуги за удостоверяване на автентичността в съответствие с Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1162, като осигурява допълнително ниво на сигурност и съответствие.

Таблица III

Процедурни условия

№	Наименование на процедурата	Основен участник	Предварителни условия
1	Доставчик при смяна	Краен клиент	а. Новият доставчик е регистриран като доставчик на електроенергия. б. Новият доставчик е удостоверил автентичността на крайния клиент. в. Новият доставчик е удостоверил въпросната точка на отчитане. г. Новият доставчик е получил разрешение от крайния клиент да извърши подготвителни дейности; разрешението може да бъде предоставено чрез администратора на разрешенията.
2	Отмяна на смяната на доставчик	Краен клиент	д. Крайният клиент има договор за доставка с новия доставчик. е. Доставката на електроенергия въз основа на новия договор все още не е започнала.

За целите на настоящия регламент смяната на доставчик, посочена в член 23, параграф 1 от Директива (ЕС) 2019/944, се разбира като процес, при който крайният клиент сменя своя доставчик на електроенергия. Обхватът на еталонния модел в настоящото приложение е ограничен до основните процедури за „смяна на доставчик“ (таблица III.1) и „отмяна на смяната на доставчик“ (таблица III.2). Въпреки че смяната на доставчика от страна на клиента може да включва и смяна на доставчика на агрегирани услуги в съответствие с член 12 от Директива (ЕС) 2019/944 или на организатора на споделяне на енергия в съответствие с член 2, точка 5 от Директива (ЕС) 2024/1711, настоящият регламент разглежда конкретно единствено смяната на доставчиците на електроенергия.

Всички процедури, обсъдени в настоящото приложение, представляват „безпроблемен ход на събитията“, който се отнася до стандартния или очаквания път, при който всички условия са изпълнени и действията протичат гладко, без да възникват проблеми като несъответствия в данните, грешки или отклонения. Безпроблемният ход на събитията гарантира успешното изпълнение на процеса и постигането на желания резултат.

Процедурата „смяна на доставчик“, както е описана в таблица III.1, включва регистрацията на новия доставчик в точката на отчитане съгласно датата, посочена в договора за доставка. Действителната регистрация на новия доставчик на електроенергия, започната в процедурна стъпка 1.13, след сключването на договора и извършена съгласно процедурна стъпка 1.19 в таблица III.1, се извършва от администратора на точките на измерване или от упълномощения субект, когато държавите членки са предвидили такъв, в регистъра на точките на измерване. След тази стъпка всички правоимащи и засегнати страни биват уведомени за промяната. Цялостният технически процес на смяна на доставчика на електроенергия от клиентите, т.е. процесът на регистриране, при оператора на пазара, на нов доставчик в точка на измерване, в съответствие с член 12, параграф 1 от Директива (ЕС) 2019/944, включва процедурни стъпки 1.13—1.19, изложени в таблица III.1, и трябва да бъде завършен в рамките на 24 часа, но не по-късно от 2026 г. Опростеният процес в таблица III.1 е в съответствие с правото на смяна на доставчика на електроенергия, гарантирано от Директива (ЕС) 2019/944.

От съществено значение е процедурните стъпки, изложени в настоящото приложение, да се разглеждат като улесняващи процеса на смяна на доставчика от клиентите, като свеждащи до минимум пречките и като зачитащи избора на потребителите. В съответствие с Директива (ЕС) 2019/944 настоящият доставчик не трябва да възпрепятства или да забавя смяната на доставчика. При условие че отговарят на договорните условия, клиентите имат право да сменят доставчиците си по начин, който не е дискриминационен по отношение на разходите, усилията или времето, с което се гарантира спазването на принципите на прозрачност, овластяването на потребителите и пазарната конкуренция.

Процедурата „отмяна на смяната на доставчик“ позволява отмяната на уведомление за смяната на доставчик, инициирано чрез процедурата „смяна на доставчик“. Както е посочено в таблица III.2, прилагането на тази процедура до известна степен зависи от националните правила, уреждащи правото на крайния клиент да отмени новия договор за смяна на доставчика в рамките на разрешения срок за отказ. В национален контекст може да се използва стандартна подпроцедура, основана на договорното право и свързана със срока за отказ, която е приложима във всички сектори, включително в електроенергийния сектор, както и за всички услуги и стоки. В резултат на това стъпките от процедурата „отмяна на смяната на доставчика“ трябва да бъдат разбирани и изпълнени, без да се засягат националните правила и процедури за обработка на разрешения срок за отказ.

Едно от основните предварителни условия за извършване на процедурата „отмяна на смяната на доставчика“, посочена в таблица III.2, е доставката на електроенергия въз основа на новия договор все още да не е започнала. В този сценарий крайният клиент ще остане при настоящия си доставчик след приключване на процедурата „отмяна на смяната на доставчика“. Ако обаче крайният клиент желае да отмени смяната си на нов доставчик след започването на доставката, той трябва да започне процедурата „смяна на доставчик“ или друга еквивалентна процедура в съответствие с националното законодателство за защита на потребителите, тъй като в този момент новият доставчик става настоящ доставчик на клиента и процедурата „отмяна на смяната на доставчик“ вече не е приложима.

Търговските партньори, посочени в таблица II, които са изброени в процедурите, описани в нея, са страни, свързани с точката на отчитане и се различават по своя пряк („засегнати страни“) или непряк интерес („правоимащи страни“) в процеса на смяна на доставчика.

Информационните обекти, обменяни в процедура 1 (таблица III.1) и в процедура 2 (таблица III.2), са идентифицирани с еднозначни идентификатори в колоната, озаглавена „Обменяна информация (идентификатори)“, посочена в таблица III.1 и таблица III.2. В таблица IV са изброени тези информационни обекти, заедно с техните описания.

Диаграма 1 и диаграма 2, на които са показани процедурите, описани в таблица III.1 и таблица III.2, са в съответствие с Групата за управление на обекти Моделиране и обозначаване на бизнес процеси 2.0 ([1]).

Таблица III.1

Процедура 1 — Смяна на доставчик

Наименование на процедурата		Доставчик при смяна			
Стъпка №	Стъпка	Описание на стъпката	Лице, което генерира информацията	Лице, което получава информацията	Обменяна информация (идентификатори)
1.1	Контакт между крайния клиент и новия доставчик	Крайният клиент (или потенциалният нов доставчик) се свързва, за да поиска (или да предостави) оферта, което може да доведе до сключване на нов договор за доставка на електроенергия и прекратяване на съществуващия договор с настоящия доставчик.	Краен клиент (или нов доставчик)	Нов доставчик (или краен клиент)	A

([1]) Object Management Group Business Process Model and Notation 2.0: https://www.omg.org/spec/BPMN/2.0.2/PDF.

Наименование на процедурата		Доставчик при смяна			
Стъпка №	Стъпка	Описание на стъпката	Лице, което генерира информацията	Лице, което получава информацията	Обменяна информация (идентификатори)
	1.1а Искане за промяна на доставчика	Крайният клиент задейства смяната.	Краен клиент	Нов доставчик	
	1.1б Уведомяване за промяна на доставчика	Новият доставчик задейства смяната.	Нов доставчик	Краен клиент	
1.2	*[Незадължителна стъпка в зависимост от националните разпоредби]* Проверка за възможни договорни ограничения	В зависимост от националните правила новият доставчик проверява дали в текущия договор за доставка има потенциални договорни ограничения, които биха могли да повлияят на задействането на новия договор за доставка. *Забележка*: Този процес на проверка, включващ стъпки 1.2—1.4, не трябва да възпрепятства или да забавя процеса на смяна на доставчика и трябва да зачита правото на крайния клиент да сменя доставчика си без неоснователни пречки или дискриминация.	Нов доставчик	Нов доставчик	[Не се прилага]
1.3	*[Условно — ако е изпълнена стъпка 1.2]* Уреждане на проблеми с настоящия доставчик	Новият доставчик предоставя — при наличие на необходимото разрешение от крайния клиент — необходимата информация за уреждане на всички установени договорни ограничения с настоящия доставчик във връзка с активирането на новия договор за доставка. *Забележка*: Процесът на уреждане трябва да се провежда по прозрачен начин и не трябва да възпрепятства или затруднява възможността на клиента да смени доставчика си своевременно и по недискриминационен начин, както е гарантирано в Директива (ЕС) 2019/944.	Нов доставчик	Настоящ доставчик	[Не се прилага]

Наименование на процедурата		Доставчик при смяна			
Стъпка №	Стъпка	Описание на стъпката	Лице, което генерира информацията	Лице, което получава информацията	Обменяна информация (идентификатори)
1.4	*[Условно — ако стъпка 1.2 е изпълнена]* Съобщаване на резултатите от уреждането	Настоящият доставчик информира новия доставчик за резултатите от уреждането. *Забележка*: Това съобщение е чисто процедурно и не дава на настоящия доставчик правото да наложи вето или да забави процеса на смяна на доставчика, като гарантира, че правото на клиента да смени доставчика си се спазва без ненужни разходи, усилия или загуба на време.	Настоящ доставчик	Нов доставчик	[Не се прилага]
1.5	*[Условно — ако стъпка 1.2 е изпълнена]* Уведомяване на крайния клиент за резултатите от уреждането	Новият доставчик информира крайния клиент за резултата от уреждането на проблема. *Забележка*: Ако проблемът не бъде уреден, крайният клиент остава при настоящия доставчик; в противен случай преминава към 1.6.	Нов доставчик	Краен клиент	B
1.6	Валидиране на необходимостта от характеристиките на точката на отчитане	Новият доставчик определя дали предварително са необходими характеристики на точката на отчитане. *Забележка*: Ако стъпки 1.7—1.10 не са приложими, тогава се преминава към стъпка 1.11.	Нов доставчик	Нов доставчик	[Не се прилага]
1.7	*[Незадължителни]* Искане за предварителни характеристики на точката на отчитане	Новият доставчик, с разрешението на крайния клиент, изисква предварително характеристиките на точката на отчитане от администратора на точките за измерване или от упълномощения субект.	Нов доставчик	Администратор на точките на измерване или упълномощен субект	C
1.8	*[Условно — ако е изпълнена стъпка 1.7]* Валидиране на искането за предварителните характеристики на точката на отчитане	Администраторът на точките на измерване или упълномощеният субект валидира искането за характеристиките на точката на отчитане.	Администратор на точките на измерване или упълномощен субект	Администратор на точките на измерване или упълномощен субект	[Не се прилага]

Наименование на процедурата		Доставчик при смяна			
Стъпка №	Стъпка	Описание на стъпката	Лице, което генерира информацията	Лице, което получава информацията	Обменяна информация (идентификатори)
1.9	*[Условно — ако е изпълнена стъпка 1.7]* Предоставяне на характеристиките на точката на отчитане	Администраторът на точките на измерване или упълномощеният субект изпраща характеристиките на въпросната точка на отчитане на новия доставчик или предоставя издържана информация в случай на невалидно искане.	Администратор на точките на измерване или упълномощен субект	Нов доставчик	D
1.10	*[Условно — ако е изпълнена стъпка 1.7]* Уведомяване на крайния клиент за резултатите от валидирането на точката на отчитане	Новият доставчик информира крайния клиент за резултата от валидирането на точката на отчитане.	Нов доставчик	Краен клиент	B
1.11	Подаване на искане за сключване на договор	Новият доставчик кани крайния клиент да сключи нов договор за доставка на електроенергия на поисканата дата.	Нов доставчик	Краен клиент	O
1.12	Сключване на договор	Новият доставчик сключва договора за доставка на електроенергия на поисканата дата.	Краен клиент	Нов доставчик	O

Техническа смяна на доставчика: стъпки 1.13—1.19

1.13	Подаване на искане за смяна на доставчика	Новият доставчик подава искане до администратора на точките на измерване или упълномощения субект, за да бъде регистриран като нов доставчик (заедно с отговарящото за баланса лице) в регистъра на точките на измерване за точката на отчитане на посочената дата.	Нов доставчик	Администратор на точките на измерване или упълномощен субект	E
1.14	Валидиране на искането за смяна на доставчик	Администраторът на точките на измерване или упълномощеният субект валидира посоченото искане за смяна на доставчика.	Администратор на точките на измерване или упълномощен субект	Администратор на точките на измерване или упълномощен субект	[Не се прилага]

Наименование на процедурата		Доставчик при смяна			
Стъпка №	Стъпка	Описание на стъпката	Лице, което генерира информацията	Лице, което получава информацията	Обменяна информация (идентификатори)
1.15	Съобщаване на резултатите от валидирането на искането за смяна на доставчика	Администраторът на точките на измерване или упълномощеният субект информира новия доставчик за резултатите от валидирането на поисканата промяна на доставчика в точката на отчитане. В случай на невалидно искане се предоставя адекватен отговор.	Администратор на точките на измерване или упълномощен субект	Нов доставчик	F
1.16	Уведомяване на крайния клиент за резултатите от смяната на доставчика	Новият доставчик уведомява крайния клиент за резултатите от смяната на доставчика веднага щом са налични. Това може да се извърши, ако е технически възможно, в рамките на 24-часовия интервал за техническа смяна.	Нов доставчик	Краен клиент	B
1.17	Уведомяване на засегнатите страни за смяна на доставчика	Администраторът на точките на измерване или упълномощеният субект уведомява всички засегнати страни непосредствено след успешното валидиране на искането за смяна на доставчика.	Администратор на точките на измерване или упълномощен субект	Засегната страна	H
1.18	Регистрация на нов доставчик в регистъра на точките на измерване	Администраторът на точките на измерване или упълномощеният субект регистрира новия доставчик (заедно с отговарящото за баланса лице) в регистъра на точките на измерване като доставчик за точката на отчитане, считано от посочената дата. Администраторът на точките на измерване или упълномощеният субект също така извършва всички необходими актуализации, за да завърши процеса по смяната на доставчика.	Администратор на точките на измерване или упълномощен субект	Администратор на точките на измерване или упълномощен субект	[Не се прилага]
1.19	Уведомяване на правоимащите и засегнатите страни за характеристиките на точката на отчитане	Правоимащите и засегнатите страни получават актуализирани характеристики на точката на отчитане в резултат на процеса на регистрация на смяната на доставчика на посочената дата на смяна на доставчика.	Администратор на точките на измерване или упълномощен субект	Правоимаща страна Засегната страна	G

Наименование на процедурата		Доставчик при смяна			
Стъпка №	Стъпка	Описание на стъпката	Лице, което генерира информацията	Лице, което получава информацията	Обменяна информация (идентификатори)
1.20	Искане на данни от измервателните уреди	Настоящият и новият доставчик изискват данните от измервателните уреди за датата на влизане в сила на смяната на доставчика в точката на отчитане, за да се гарантира точното фактуриране.	Настоящ и нов доставчик	Администратор на данните от измервателните уреди или упълномощен субект	Регламент за изпълнение (ЕС)-2023/1162 — приложение Таблица IV (Обменяна информация, идентификатор — С)
1.21	Валидиране на данни от измервателните уреди	Администраторът на данните от измервателните уреди или упълномощеният субект валидира искането за данни от измервателните уреди.	Администратор на данните от измервателните уреди или упълномощен субект	Администратор на данните от измервателните уреди или упълномощен субект	[Не се прилага]
1.22	Изпращане на данни от измервателните уреди	Администраторът на данните от измервателните уреди или упълномощеният субект изпраща поисканите данни от измервателните уреди на настоящия доставчик и на новия доставчик и предоставя адекватен отговор в случай на невалидно искане.	Администратор на данните от измервателните уреди или упълномощен субект	Нов доставчик	Регламент за изпълнение (ЕС)-2023/1162 — приложение Таблица IV (Обменяна информация, идентификатор — Д)

Диаграма 1

Процедура „Смяна на доставчик“

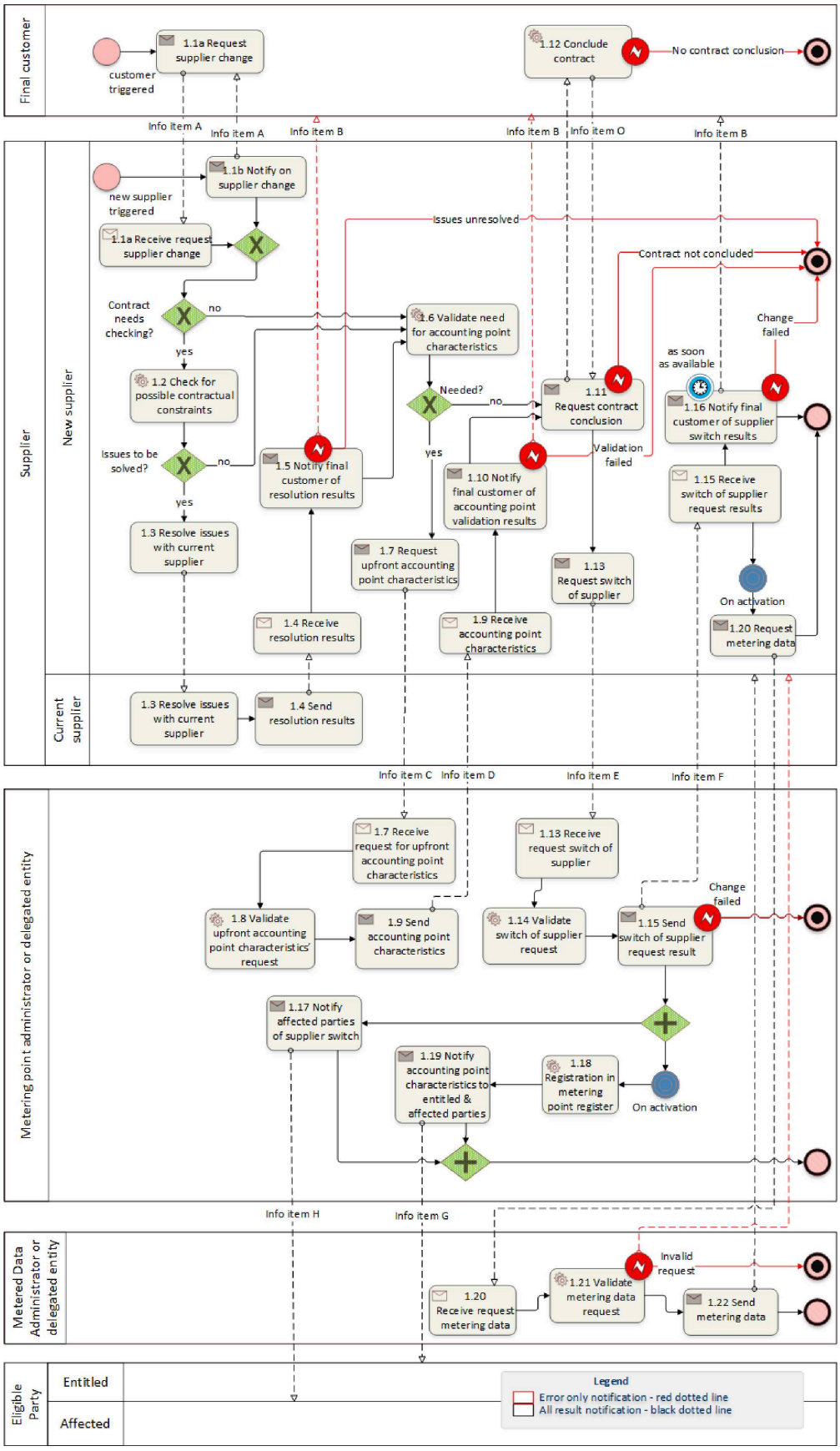

Таблица III.2

Процедура 2 — Отмяна на смяната на доставчик

Наименование на процедурата		Отмяна на смяната на доставчик			
Стъпка №	Стъпка	Описание на стъпката	Лице, което генерира информацията	Лице, което получава информацията	Обменяна информация (идентификатори)
2.1	Искане за отмяна на новия договор за доставка	Крайният клиент подава искане за отмяна на новия договор за доставка до новодоговорения доставчик.	Краен клиент	Нов доставчик	J
2.2	Валидиране на искането за отмяна	Новият доставчик проверява: 1. съществуването на договор с крайния клиент за посочената точка на отчитане; 2. дали искането за отмяна е подадено преди началната дата на доставка, посочена в новия договор; 3. дали отмяната попада в рамките на срока за отказ.	Нов доставчик	Нов доставчик	[Не се прилага]
2.3	(При неуспешен резултат от стъпка 2.2) Уведомяване на крайния клиент за неуспешното валидиране	Ако валидирането (съгласно стъпка 2.2) е неуспешно, новият доставчик уведомява крайния клиент с адекватно указване, с обяснение за неуспешното валидиране и че искането за отмяна е прекратено.	Нов доставчик	Краен клиент	B
2.4	Валидиране на регистрацията на нов доставчик в точката на отчитане	Новият доставчик валидира регистрацията на искането за смяна на доставчика в регистъра на точките на измерване в съответствие с новия договор.	Нов доставчик	Нов доставчик	[Не се прилага]
2.5	Искане за отмяна на новия договор в регистъра на точките на измерване	Новият доставчик подава искане до администратора на точките на измерване или до упълномощения субект за отмяна на предстоящата смяна на доставчика в регистъра на точките на измерване поради отмяна на новия договор за доставка.	Нов доставчик	Администратор на точките на измерване или упълномощен субект	K

Наименование на процедурата		Отмяна на смяната на доставчик			
Стъпка №	Стъпка	Описание на стъпката	Лице, което генерира информацията	Лице, което получава информацията	Обменяна информация (идентификатори)
2.6	Валидиране на искането за отмяна	Администраторът на точките на измерване или упълномощеният субект проверява дали новият доставчик е регистриран в точката на отчитане за доставка на началната дата, посочена в искането за отмяна на новия договор (подадено съгласно стъпка 2.5).	Администратор на точките на измерване или упълномощен субект	Администратор на точките на измерване или упълномощен субект	[Не се прилага]
2.7	Уведомяване на новия доставчик за резултата от валидирането ([1])	Администраторът на точките на измерване или упълномощеният субект информира новия доставчик за резултата от валидирането. В случай на невалидно искане, той предоставя адекватно указание/обяснение.	Администратор на точките на измерване или упълномощен субект	Нов доставчик	M
2.8	Отмяна на предстояща смяна на доставчика	Администраторът на точките на измерване или упълномощеният субект отменя предстоящата регистрация на смяната на доставчика. *Забележка*: крайният клиент остава при настоящия си (преди смяната) доставчик.	Администратор на точките на измерване или упълномощен субект	Администратор на точките на измерване или упълномощен субект	[Не се прилага]
2.9	Уведомяване на засегнатите страни за отмяна на смяната на доставчика	Администраторът на точките на измерване или упълномощеният субект уведомява всички засегнати страни за отмяната на смяната на доставчика.	Администратор на точките на измерване или упълномощен субект	Засегнати страни	L
2.10	Изпращане на информация до крайния клиент при неуспешно валидиране	Ако валидирането е неуспешно, новият доставчик информира крайния клиент с адекватно указание/обяснение за това.	Нов доставчик	Краен клиент	B
2.11	Отмяна на договора за доставка	Новият доставчик отменя договора за доставка с крайния клиент.	Нов доставчик	Нов доставчик	[не се прилага]

Наименование на процедурата		Отмяна на смяната на доставчик			
Стъпка №	Стъпка	Описание на стъпката	Лице, което генерира информацията	Лице, което получава информацията	Обменяна информация (идентификатори)
2.12	Уведомяване на крайния клиент за отмяната на договора	Новият доставчик уведомява крайния клиент, че новият договор за доставка е отменен. *Забележка*: крайният клиент остава при настоящия си (преди смяната) доставчик.	Нов доставчик	Краен клиент	N

([1]) В случай на неуспешно валидиране се прилага последователността на стъпки 2.7 и 2.10. Администраторът на точките на измерване или упълномощеният субект информира новия доставчик за неуспешното валидиране, който впоследствие информира крайния клиент, както е показано на диаграма 2 (червени пунктирани линии).

Диаграма 2

Процедура 2 „Отмяна на смяната на доставчик“

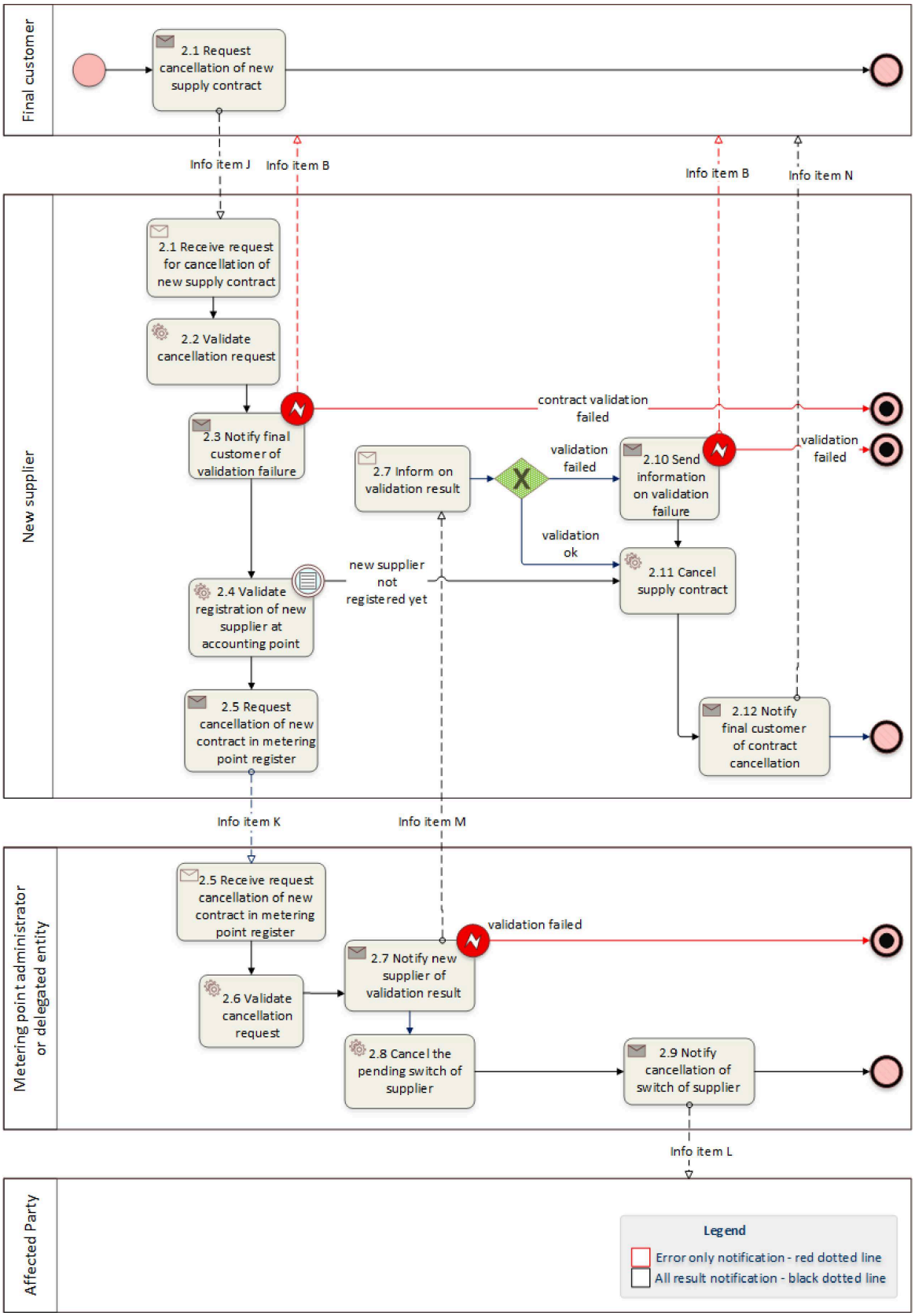

Таблица IV

Обменяни информационни обекти

Обменяна информация, идентификатор	Наименование на информацията	Описание на обменяната информация		Забележки
A	Установяване на контакт между крайния клиент и новия доставчик	Идентификатор на точката на отчитане	Набор от информация за идентифициране на точката на отчитане.	
		Краен клиент	Информация за идентифициране на крайния клиент и информация, която се използва за удостоверяване на автентичността на самоличността.	
		Поискана начална дата	Дата, поискана от крайния клиент за начало на доставката.	
B	Информиране на клиента за резултата от валидирането	Резултат от валидирането	Информация относно резултата от стъпката за валидиране.	
C	Предварително искане за характеристиките на точката на отчитане	Идентификатор на точката на отчитане	Уникалният идентификатор на точката на отчитане, за която се иска смяна на доставчика.	
		Идентификатор на страната, подала искането	Уникалната идентификация на искащата страна (= нов доставчик), която възнамерява да доставя електроенергия в точката на отчитане.	
		Причина за искането	Код, който указва причината (а именно смяна на доставчика) за искането.	Стойностите за кодиране на специфични атрибути в съответните информационни обекти не са определени в настоящия регламент. Те ще бъдат подробно описани в съответната документация за стандартизация на дейността.

Обменяна информация, идентификатор	Наименование на информацията	Описание на обменяната информация		Забележки
D	Предварителни характеристики на точката на отчитане ([1]), осигурени предварително	Начална дата	Датата, на която съдържанието на този набор от информация става или е станало валидно.	Определен е само минимален набор от атрибути; допълнителното уточняване на този информационен обект се определя на национално равнище.
		Идентификатор на точката на отчитане	Еднозначната идентификация на точката на отчитане, за която се отнася това искане.	
		Бъдещ доставчик ([2])	Показва дали има договор за бъдещ доставчик в тази точка на отчитане. (Елементът е от булев тип — да или не).	
		Начална дата на бъдещите доставки	Дата, на която ще започне бъдещото доставяне.	
E	Подаване на искане за смяна на доставчика	Начална дата	Датата, поискана от новия доставчик за поемане на доставката на електроенергия за тази точка на отчитане.	Тази дата трябва да е в бъдещето.
		Идентификатор на точката на отчитане	Еднозначният идентификатор на точката на отчитане, за която се отнася това искане.	
		Идентификатор на новия доставчик	Еднозначният идентификатор на доставчика, подал искането.	
		Идентификатор на новото отговарящо за баланса лице (незадължително)	Еднозначният идентификатор на отговарящото за баланса лице за тази точка на отчитане, както е поискано от новия доставчик.	Обменът на тази информация не е задължителен и не се изисква, когато тя вече е включена в националния модел за обмен на данни.
		Краен клиент	Набор от информация за идентифициране на крайния клиент.	

Обменяна информация, идентификатор	Наименование на информацията	Описание на обменяната информация		Забележки
F	Резултати от смяната на доставчика	Причина за отхвърлянето	{ако е отхвърлена} Код, който показва причината (причините) за отхвърляне на исканата смяна на доставчика.	Стойностите на кода за специфични атрибути в съответните информационни обекти не са определени в настоящия регламент. Те ще бъдат подробно описани в съответната документация за стандартизация на дейността.
G	Уведомяване на правоимащите и засегнатите страни за характеристиките на точката на отчитане	Начална дата	Датата, от която новият доставчик и отговарящото за баланса лице поемат своите роли (т.е. започват доставката или отговорността за баланса (изравняването) за тази точка на отчитане.	Определен е само минимален набор от атрибути; допълнителното уточняване на този информационен обект се определя на национално равнище.
		Идентификатор на точката на отчитане	Еднозначният идентификатор на точката на отчитане, за която се потвърждава смяната на доставчика.	
		Идентификатор на доставчика	Еднозначният идентификатор на доставчика, който снабдява точката на отчитане считано от началната дата.	
		Идентификатор на отговарящо за баланса лице	Еднозначният идентификатор на отговарящото за баланса лице, което поема отговорността за баланса (изравняването) от началната дата за тази точка на отчитане.	

Обменяна информация, идентификатор	Наименование на информацията	Описание на обменяната информация		Забележки
H	Уведомяване на засегнатата страна за смяна на доставчика	Дата на смяна на доставчика	Датата, на която настоящата засегната страна се отказва от доставката или от отговорността за баланса (LOSS) за тази точка на отчитане, или датата, на която новата засегната страна поема отговорността (GAIN) за тази точка на отчитане.	Съществуват две версии (LOSS/ GAIN) на този информационен обект в зависимост от ролята на получаващата страна (настояща/ нова засегната страна).
		Идентификатор на точката на отчитане	Еднозначният идентификатор на точката на отчитане, за която се уведомява при смяна на доставчика.	
J	Искане за отмяна на договора	Без определение, свободен формат		
K	Искане за отмяна на смяната на доставчика в регистъра на точките на измерване	Начална дата	Датата, на която новият доставчик поема доставката на електроенергия за тази точка на отчитане.	Тази дата трябва да е в бъдещето.
		Идентификатор на точката на отчитане	Уникалният идентификатор на точката на отчитане, за която се иска смяна на доставчика.	
		Идентификатор на новия доставчик	Еднозначният идентификатор на доставчика, подал искането.	
L	Уведомление до засегнатите страни за отмяна на смяната на доставчика в регистъра на точките на измерване	Начална дата	Датата, на която новият доставчик поема доставката на електроенергия за точката на отчитане.	
		Идентификатор на точката на отчитане	Еднозначният идентификатор на точката на отчитане, за която се пуска уведомление при смяна на доставчика.	

Обменяна информация, идентификатор	Наименование на информацията	Описание на обменяната информация		Забележки
M	Уведомление за отмяна до доставчика	Начална дата	Датата, на която новият доставчик трябва да поема доставката на електроенергия за тази точка на отчитане.	Тази дата трябва да е в бъдещето.
		Идентификатор на точката на отчитане	Еднозначният идентификатор на точката на отчитане, за която се иска смяна на доставчика.	
		Идентификатор на новия доставчик	Еднозначният идентификатор на доставчика, подал искането.	
		Идентификатор на новото отговарящо за баланса (изравняването) лице (незадължително)	Еднозначният идентификатор на отговарящото за баланса (изравняването) лице за тази точка на отчитане, както е поискано от новия доставчик.	Обменът на тази информация не е задължителен и не се изисква, когато тя вече е включена в националния модел за обмен на данни.
N	Уведомяване на крайния клиент за отмяна на смяната на доставчика	Без определение, свободен формат		
O	Потвърждаване на договора	Без определение, свободен формат		

([1]) Този информационен обект има за цел да предостави — с необходимото разрешение — допълнителни характеристики на точката на отчитане, за да може доставчикът на електроенергия да предложи на крайния клиент индивидуално съобразени предложения за договор за доставка.

([2]) Например даден доставчик може да бъде регистриран за бъдещ период, например следващата година, докато нов доставчик, по искане на съответния краен клиент, може да поиска смяна за периода до този момент. В този случай новият доставчик се уведомява чрез този информационен обект, че „бъдещ доставчик“ вече е регистриран за периода, който започва през следващата година.